

Sport en bewegen verbindt

Sport- en beweegvisie 2018 - 2021

gemeente Twenterand

Sport- en bewegvisie gemeente Twenterand 2018-2021
Sport en bewegen verbindt

Opgesteld door gemeente Twenterand en het Sportplatform in samenwerking met Sportservice Overijssel

Vastgesteld door de gemeenteraad op 13 maart 2018

Voorwoord

Voor het opstellen van deze visie waren er een aantal eisen waaraan deze nieuwe sportvisie moest voldoen. Zo geeft het de nieuwe rol van de gemeente weer als regiegemeente en komt de nieuwe rol van de samenleving naar voren. Daarnaast is het een visie voor en door sportverenigingen geworden wat moet leiden tot meer samenwerking. De visie leidt verder tot meer verduurzaming en meer zelfredzaamheid van verenigingen en het is eigentijds, modern en compact geschreven.

Ook moet deze nieuwe sport- en beweegvisie een kapstok worden voor het tarievenbeleid, het accommodatiebeleid, Sport- en beweegstimulering, verbinding met het sociale domein (jeugdbeleid, gezondheidsbeleid, participatie) en verbinding met recreatie & toerisme.

Deze sport- en beweegvisie is vanuit gemeentelijk perspectief geschreven, maar nadrukkelijk samen met en voor sportverenigingen, andere sport- en beweegaanbieders en maatschappelijke partners.

Vooral de samenwerking met het Sportplatform en de interactie met de sportverenigingen en andere belangrijke partners was voor mij een belangrijke voorwaarde. Hiervoor is een proces met verschillende bijeenkomsten doorlopen. Verenigingen hebben gehoor gegeven aan de oproep om mee te denken en mee te doen.

Ik ben blij dat deze visie op interactieve wijze tot stand is gekomen. Hierbij bedank ik dan ook iedereen die een bijdrage heeft geleverd binnen dit proces. Tijdens de vele gesprekken kwam duidelijk naar voren dat er al heel veel gebeurt in onze gemeente. Laten we het sociaal kapitaal koesteren. Deze visie moet bijdragen aan een verdere versterking.

Martha van Abbema
Wethouder sport

Inhoudsopgave

Inhoud

.....	1
Voorwoord	3
Inhoudsopgave	4
1. Inleiding.....	5
1.1 Proces sport- en beweegvisie	6
2. Trends en ontwikkelingen	7
3. Het speelveld van de sport- en beweegvisie	9
3.1 De middenstip: ambities.....	9
3.2 Scoren op doel: speerpunten	9
3.3 Teamwork: samenwerking	9
3.4 Rol Gemeente.....	9
4. De speerpunten	10
4.1 Speerpunt 1. Sport- en beweegstimulering	10
4.2 Speerpunt 2. Vitale sportverenigingen	11
4.3 Speerpunt 3. Sport- en beweegvriendelijke omgeving	13
4.4 Speerpunt 4. Trots op de sport in Twenterand	15
5. Financiën	17
6. Aanbevelingen en Uitvoering	19
Bijlage	20

1. Inleiding

Sport en bewegen is belangrijk voor Twenterand en haar inwoners. Sport en bewegen herbergt een aantal intrinsieke waarden in zich, namelijk ambitie, discipline, doorzetten en samenwerken. En mensen die voldoende sporten en bewegen leggen een stevige basis voor een actieve en gezonde leefstijl. Daarnaast levert sport en bewegen ook een belangrijke bijdrage aan het bereiken van andere maatschappelijke doelen, zoals de ontwikkeling en weerbaarheid van kinderen, het leren over sportiviteit en respect, maatschappelijke participatie en leefbaarheid in de buurt. Heel veel inwoners zijn inmiddels betrokken, bijvoorbeeld als sporter, vrijwilliger en/of toeschouwer.

In deze nota gaat het dan ook om meer dan sport alleen. Bewegen is een breder begrip waarmee ook de ongeorganiseerde sport, spelen in de woonomgeving en wandelen en fietsen wordt bedoeld.

Uit de evaluatie van de nota basissportaccommodaties 2007-2016 blijkt dat de geconstateerde beleidsleemte tussen de doelenboom Sport en het sportaccommodatiebeleid door een sportvisie opgevuld kan worden. De sport- en beweegvisie dient ook een verband te leggen tussen het sportbeleid en maatschappelijke ontwikkelingen.

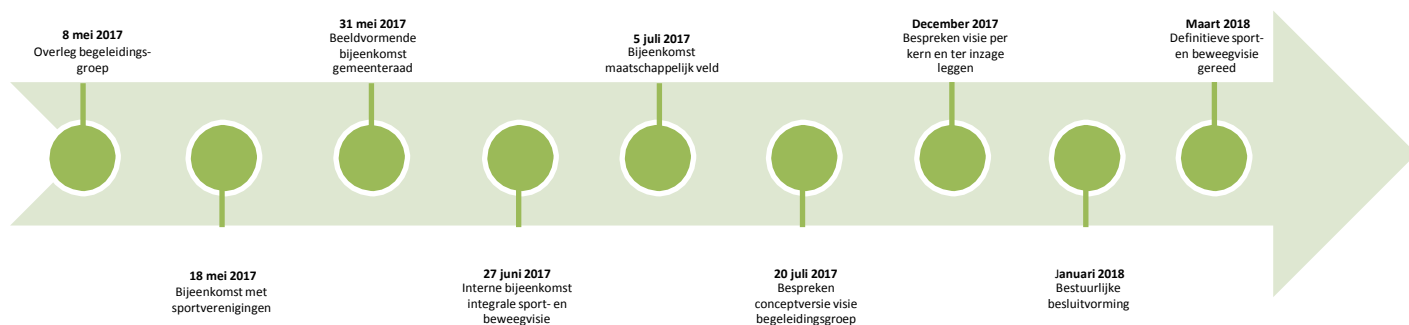
Om de positie van sport en bewegen op zichzelf (sport als doel) en binnen het veranderende maatschappelijke veld (sport als middel) te verstevigen is een sport- en beweegvisie wenselijk. De gemeente Twenterand wil met deze visie:

- Helder maken wat zij op het gebied van sport en bewegen beleidsmatig doet en wil doen.
- Voor de toekomst een kapstok creëren voor haar handelen in uiteenlopende situaties rond sport en bewegen.
- Verbindingen met andere beleidsterreinen inzichtelijk maken en zorgen voor noodzakelijke onderlinge afstemming/bijdragen aan een integrale aanpak.
- Andere actoren in de samenleving in dit proces betrekken en een gezamenlijke visie opstellen.

1.1 Proces sport- en beweegvisie

De gemeente Twenterand hecht belang aan betrokkenheid, participatie en zelfredzaamheid bij het opstellen van de sport- en beweegvisie. Om dit te creëren is een breed gedragen sport- en beweegvisie essentieel. Deze visie is tot stand gekomen met behulp van een interactief proces met diverse vertegenwoordigers van sport en bewegen in Twenterand (zie figuur 1 voor een tijdsbalk).

- Klankbordgroep, met vertegenwoordigers vanuit het sportplatform, de zorg en het sociale domein.
- De gemeenteraad is aan de voorkant betrokken bij de totstandkoming van de nieuwe sportvisie middels een beeldvormende bijeenkomst.
- Interne bijeenkomst met diverse beleidsvelden, zoals jeugd, volksgezondheid, ruimtelijke ordening, sociaal domein, economie en onderwijs.
- Externe bijeenkomst met de sportverenigingen uit de gemeente Twenterand.
- Externe bijeenkomst met de maatschappelijke organisaties en sportverenigingen uit de gemeente Twenterand.
- Externe bijeenkomst per kern om de conceptvisie met betrokkenen te bespreken.
- Naast de input van diverse betrokkenen hebben (landelijke) trends en ontwikkelingen en beleidsnota's en visies (kadernota 2018, nota basissportaccommodaties 2007 – 2016, etc) invloed gehad op de inhoud van deze visie.

Figuur 1. Tijdsbalk – Proces van de totstandkoming van de sport- en beweegvisie in de tijd

Alle meningen, inzichten en discussies hebben geleid tot een sport- en beweegvisie, met algemene uitgangspunten en speerpunten, die is vormgegeven in samenwerking met de Twenterandse samenleving. Een waardevol en uniek proces, met een breed gedragen resultaat.

2. Trends en ontwikkelingen

In het hart van Overijssel, aan de Noordwestrand van Twente ligt de gemeente Twenterand. Een groene gemeente met unieke natuurgebieden, open landschappen, schitterende bossen en levendige woonkernen. Twenterand telt bijna 34.000 inwoners die verspreid over negen kernen en buurtschappen wonen: Bruinehaar, Den Ham, Geerdijk, De Pollen, Vriezenveen, Vroomshoop, Weitemanslanden, Westerhaar-Vriezenveensewijk en Westerhoeven.

Twenterand kent een gevarieerd aanbod aan sport- en beweegactiviteiten dat wordt aangeboden door (al dan niet gesubsidieerde) sportverenigingen en instellingen. Er zijn ook diverse commerciële aanbieders actief in de gemeente. Daarnaast vindt er ook anders-georganiseerde sportbeoefening plaats, zoals wandel- en fietsgroepen of het gebruik van mountainbikeroutes. De sport- en beweegaanbieders, inwoners en de gemeente zorgen samen voor een gemeente die letterlijk in beweging is.

Trends en ontwikkelingen op het gebied van sport en bewegen

Sport en bewegen staat in verbinding met diverse andere beleidsterreinen en -ontwikkelingen. In dit hoofdstuk wordt kort aandacht besteed aan enkele lokale en algemene trends en ontwikkelingen, die (ook) van invloed zijn op sport en bewegen.

De bevolking verandert

De Twenterandse bevolking verandert: wat betreft aantal van groei naar lichte krimp en wat betreft leeftijd van jong naar oud. Verwachtingen voor de gemeente Twenterand¹:

- Daling aandeel jongeren (0 t/m 19 jaar) van 26,5% in 2012 naar 20,8% in 2040.
- Daling van het aandeel volwassenen (20 t/m 64 jaar) van 58,3% naar 50,5% in 2040.
- Stijging van het aandeel ouderen (65+) in de gemeente van 15,3% in 2012 naar 28,8% in 2040.

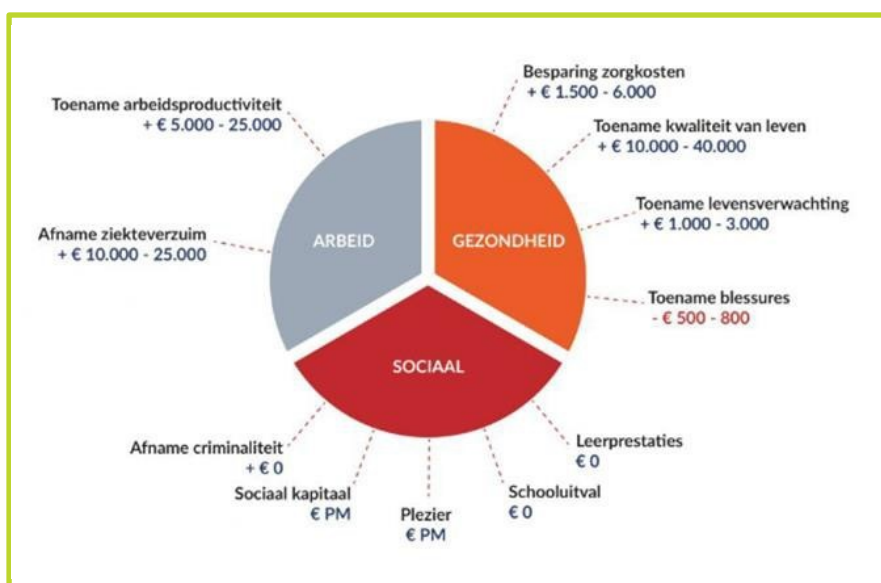
De sport verandert

Het accent verschuift steeds meer van *sport als doel* naar *sport als middel*:

- Inzet sport en bewegen ten behoeve van gezondheidsbevordering, participatie, sociale cohesie, leefbaarheid, inburgering, promotie van de gemeente, Positieve Gezondheid, economie, etc. (zie figuur 2).
- Steeds meer samenwerking tussen sport(verenigingen), onderwijs, kinderopvang, welzijnsinstellingen, de zorg en het bedrijfsleven.
- Opkomst van commerciële sport- en beweegaanbieders.

Meer aandacht voor de (maatschappelijke opbrengst van sport): Sport kost niet alleen geld. Door sport worden ook kosten gespaard. De maatschappelijke effecten en economische waarde van de integrale inzet van sport en bewegen zijn onlangs onderzocht in opdracht van Kenniscentrum Sport.

Zie voor meer informatie: www.allesoversport.nl

Figuur 2 Sociaal Economische waarde Sport en bewegen (constante waarde, 25-54 jarige)

Bron: Kenniscentrum Sport

¹ Bevolkingsprognose 2012-2040 Twenterand (Bron: <https://www.volksgezondheidenzorg.info/node/6838/tabel>)

De sporter verandert

- Ongeorganiseerd sporten is steeds meer in opkomst (o.a. hardlopen, wandelen, wielrennen, fitness).
- De sportconsument bepaalt zelf waar en wanneer een sportieve activiteit wordt ondernomen.
- De huidige generatie 65-plussers is relatief gezond en fit en leeft langer. Deze groep is vooral op zoek naar sport- en beweegactiviteiten, die tot een hoge leeftijd uitgevoerd kunnen worden en een sociaal karakter hebben, waarvoor passend aanbod nodig is.
- Kwaliteit, flexibiliteit en vrijblijvendheid zijn van groot belang en men is bereid hier (extra) voor te betalen.

De sportvereniging verandert

- Als gevolg van demografische ontwikkelingen, de veranderende dynamiek van de sport en de kritische sportconsument hebben sportverenigingen steeds meer te maken met teruglopende ledenaantallen, vrijwilligerstekorten en afnemende betrokkenheid van leden.
- Steeds meer sportverenigingen worden maatschappelijk actief/actiever. Een sportvereniging die extern gericht is, een vernieuwend aanbod heeft, samenwerkt met maatschappelijke partners (bijv. onderwijs, zorg) en een professionele organisatie kent, heeft de toekomst.

De ruimte voor sport verandert

- Voorzieningen worden steeds vaker fysiek gebundeld in multifunctionele accommodaties, zoals Het Punt in Vroomshoop.
- (Bestaande) sportaccommodaties worden steeds vaker multifunctioneel gebruikt. Binnen een sportieve omgeving is bijvoorbeeld ook plaats voor o.a. kinderopvang en dagbesteding.
- Gebruik van de openbare ruimte (ATB-routes, beweegtuinten, schoolpleinen). De mooie ligging van de gemeente nodigt veel mensen (zowel inwoners als toeristen) uit om te wandelen, fietsen, paardrijden en mountainbiken. Daarnaast wordt de buitenruimte veelvuldig gebruikt voor grote sportieve evenementen (bijvoorbeeld de Tot de Nek in de Drek). Ook is de buitenruimte regelmatig het toneel voor provinciale en/of nationale evenementen, zoals de Twenterandrun en Triatlon Vroomshoop en Kanaalrace.

De rol van topsport verandert

- De breedtesport vormt de basis voor topsport. Hoe breder de basis hoe groter de kans dat daaruit, door talentherkenning en talentontwikkeling, topsporters voortkomen. Omgekeerd heeft topsport een positieve uitstraling richting breedtesport (ambassadeursfunctie). Topsportevenementen met een hoge publiciteitswaarde hebben een spin-off effect naar de breedtesport en een economisch effect. Steeds meer gemeenten met topsport(ers) binnen hun grenzen maken hier bewust gebruik van.

De rol van de lokale overheid verandert

- Het realiseren van een participatiesamenleving wordt voor de toekomst van Nederland van groot belang geacht. De daarbij behorende decentralisaties leggen een grotere verantwoordelijkheid bij gemeenten neer. De gemeente Twenterand ziet een belangrijke rol weggelegd voor vrijwilligersorganisaties en verenigingen als dragers van de sociale samenleving.
- De relatie tussen de samenleving en de overheid is de laatste jaren veranderd. Steeds meer initiatieven uit de samenleving worden, zonder tussenkomst van de overheid, opgepakt door inwoners en maatschappelijke organisaties. Dit vraagt van de gemeente een andere betrokkenheid, namelijk meedenken en initiatieven verder brengen in plaats van reguleren of overnemen.
- Bezuinigingen, kerntakendiscussies, herindelingen etc. zorgen ervoor dat de lokale overheid keuzes moet maken over de inzet op sport. Het beheersen van de kosten op termijn staat centraal. De rol van de gemeente verschuift van traditionele uitvoerder naar het invullen van een initiërende en faciliterende rol binnen allerlei netwerken.
- Regionale samenwerking, integrale samenwerking en het overdragen van de regie en uitvoering aan het maatschappelijk middenveld komt steeds vaker voor.

Kortom, de gemeente vervult verschillende rollen passend bij de situatie.

3. Het speelveld van de sport- en beweegvisie

In het proces van de totstandkoming van deze sport- en beweegvisie is een speelveld gebruikt als metafoor in de bijeenkomst met sportverenigingen en de bijeenkomst met de verschillende beleidsterreinen. Aan de hand van de onderdelen van het speelveld is gebrainstormd over gezamenlijke ambities, kansen en doelen. Het speelveld als metafoor wordt hieronder gebruikt om de kaders van de sport- en beweegvisie verder toe te lichten.

3.1 De middenstip: ambities

De gemeente Twenterand streeft naar lichamelijk, geestelijk en sociaal gezonde inwoners. Door de inzet van sport en bewegen wordt een positieve bijdrage geleverd aan de kwaliteit van leven van de inwoners in Twenterand. Iedere inwoner moet de kans krijgen om een leven lang te sporten en bewegen. De sport- en beweegvisie draagt ertoe bij dat zoveel mogelijk mensen in Twenterand in beweging komen en blijven.

De gemeente Twenterand streeft naar een sportdeelname van 75% voor haar inwoners. Als de percentages uit de monitoronderzoeken van Sportservice Overijssel (zie bijlage 1) worden afgezet tegen deze ambitie dan ligt er nog een uitdaging voor specifieke doelgroepen op het gebied van sport en bewegen. De komende vier jaar worden gebruikt om toe te groeien naar dit percentage.

3.2 Scoren op doel: speerpunten

Om de ambitie te bereiken, wordt ingezet op vier speerpunten:

1. Sport- en beweegstimulering
2. Vitale sportverenigingen
3. Sport- en beweegvriendelijke omgeving
4. Trots op de sport in Twenterand

3.3 Teamwork: samenwerking

In deze sport- en beweegvisie draait het om verbinden, krachten bundelen en samenwerking. De verschillende actoren zoals sport- en beweegaanbieders, het zwembad, maatschappelijke en private partners uit de sport, onderwijs, welzijn, zorg, het bedrijfsleven en de zorgverzekeraar worden betrokken om een rol en positie binnen het team in te nemen en gezamenlijk de uitdaging aan te gaan om zoveel mogelijk mensen kennis te laten maken met sporten en bewegen.

Combinatiefunctionarissen

Om gemeenten te ondersteunen in het creëren van voldoende sport- en beweegaanbod voor alle inwoners van jong tot oud, investeert het ministerie van VWS in de bredere inzet van combinatiefuncties met de Brede Impuls Combinatiefuncties. De gemeente Twenterand neemt deel aan deze landelijke regeling. De combinatiefunctionarissen kunnen een belangrijke bijdrage leveren in de uitvoering van deze visie door o.a. verbindingen te leggen.

Zorgverzekeraars

Door de verschuiving naar preventie wordt ook de rol van de zorgverzekeraars anders. Zorgverzekeraars hebben baat bij een gezonde bevolking. Preventie kan kosten besparen en voordelen opleveren. Zorgverzekeraars moeten een rol krijgen in de samenwerking. Deze samenwerking kan ook op regionaal niveau worden opgepakt.

3.4 Rol Gemeente

De erkenning en maatschappelijk waardering van sport en bewegen en de toename van het aantal partijen dat 'het speelveld' betreedt zorgen ervoor dat de visie een integraal karakter kent. Dit vraagt om een integrale werkwijze binnen het gemeentehuis, waarbij de maatschappelijke kracht van sport en bewegen optimaal wordt benut.

De belangrijkste opgave is het invullen van de regisserende en faciliterende rol. Dit betekent dat de gemeente steeds meer afweegt wie welke rol vervult en dat er een nieuw samenspel tussen de gemeente en andere actoren ontstaat. Niet de instelling/organisatie is daarbij het uitgangspunt, maar veel meer de bijdrage die actoren leveren aan het maatschappelijk effect. En, ook deze maatschappelijke meerwaarde wordt steeds meer in samenspraak met de omgeving en onze partners verwoord.

De gemeente wil niet te veel sturen, maar meer stimuleren en faciliteren, bijvoorbeeld door het bieden van begeleiding en ondersteuning bij het opzetten van (nieuwe) samenwerkingsverbanden. En tegelijkertijd wil de gemeente ook niet te rigide vasthouden aan regels, maar juist waar mogelijk soepel meebewegen, barrières wegnemen of zelfs belonen. Ruimte creëren en een beroep doen op de verantwoordelijkheid en zelfredzaamheid van inwoners.

4. De speerpunten

De ambitie uit het vorige hoofdstuk wordt hier verder uitgewerkt in een viertal speerpunten. Deze speerpunten staan niet op zichzelf, maar zijn vanuit een integrale benadering onlosmakelijk met elkaar verbonden. Ze zijn van toegevoegde waarde voor andere beleidssectoren, zoals volksgezondheid, participatie, ruimtelijke ordening, onderwijs, zorg en welzijn. Sport is dus meer dan sport alleen, het levert een bijdrage aan lichamelijk, geestelijk en sociaal gezonde inwoners in Twenterand! De vertaling van de speerpunten in concrete activiteiten vindt plaats in een (meer)jaarlijks uitvoeringsprogramma.

4.1 Speerpunt 1. Sport- en beweegstimulering

Sport en bewegen moet voor elke inwoner van de gemeente Twenterand toegankelijk zijn. We streven naar gezonde inwoners, nu en in de toekomst. Doel is om in 2021 zoveel mogelijk inwoners te laten sporten en bewegen. Het streven is een sportdeelname van 75% te hebben. Ook voor inwoners die vanuit zichzelf niet gemakkelijk tot sport en bewegen komen is het dus van belang dat er een sport- en beweegaanbod is.

De sportparticipatie onder jeugd ligt op 75%, maar er ligt nog een uitdaging voor specifieke doelgroepen. Investeren in de jeugd blijft belangrijk, daar wordt de basis gelegd voor een leven lang bewegen, maar de gemeente kiest ervoor om ten aanzien van sport- en beweegstimulering in te zetten op mensen met een beperking en/of een chronische aandoening.

Ook de senioren zijn een doelgroep die extra aandacht behoeft. Deze groep wordt steeds groter en de senioren worden steeds ouder. Voor hen kan sport en bewegen van extra toegevoegde waarde zijn om de gezondheid en het welbevinden te bevorderen, om mee te kunnen doen aan de samenleving en zo lang en zoveel mogelijk zelfredzaam te zijn. Door in te zetten op deze kwetsbare groepen kunnen meerdere doelen worden gehaald o.a. met betrekking tot eenzaamheid. Ook worden hierdoor kosten bespaard.

Voor kinderen waarvan de ouders onvoldoende bemiddeld zijn om sport en bewegen te bekostigen is er het Jeugdsportfonds. Het Jeugdsportfonds kan het lidmaatschap van een sportclub en/of -vereniging voor deze kinderen financieren, zodat ook zij mee kunnen doen.

De diversiteit binnen de sport- en bewegingsmarkt wordt groter en gedifferentieerder. Sport en bewegen vindt zowel binnen als buiten plaats, bij sportverenigingen, bij commerciële sportcentra, maar ook gemeente overstijgend, zoals de regionale aanpak voor aangepast sporten. Naast de traditionele sportvereniging draagt deze verbreding van nieuwe aanbieders bij aan een behoefte van (potentiële) sporters.

Ambitie:

Samen met sport- en beweegaanbieders een passend kwalitatief aanbod aanbieden, met specifieke aandacht voor jeugd, senioren, mensen met een beperking en kwetsbare groepen.

Het bundelen van krachten en samenwerken met interne en externe partijen is cruciaal om tot gewenste resultaten te komen. Intern zijn dat andere beleidsprogramma's zoals het sociaal domein en ruimtelijke ordening. Het bereiken van de jeugd en de groepen inwoners die moeilijk tot sport en bewegen komen vindt vooral plaats op de plekken waar zij zich bevinden, zoals het onderwijs, de welzijns- en zorginstellingen en in de kernen.

Voor het creëren van een gepast sport- en beweegaanbod zijn we aangewezen op sportverenigingen maar ook andersoortige aanbieders die een bijdrage willen en kunnen leveren aan de sport- en beweegparticipatie van de inwoners van Twenterand.

De matrix (figuur 3) op de volgende pagina geeft de samenwerking weer tussen de verschillende sectoren en/of partijen die gezamenlijk een bijdrage kunnen leveren aan het speerpunt. Het gaat hier om een interactieve samenwerking om met elkaar te komen tot een passend aanbod om sport en bewegen te stimuleren. Waarbij alle combinaties om samen te werken mogelijk zijn. Bijvoorbeeld het organiseren van sportkennismakingslessen op scholen door sport- en beweegaanbieders en het organiseren van een sport- en beweegaanbod voor bewoners van een verzorgingstehuis en de omwonenden. Ook de rol van de zorgverzekeraars met betrekking tot preventie wordt hierin meegenomen. Zorgverzekeraars hebben baat bij gezondere inwoners. Realisatie van beweegtuinen in Vroomshoop en Westerhaar.

Figuur 3 Samenwerkingsmatrix van speerpunt 1. Sport- en beweegstimulering

4.2 Speerpunt 2. Vitale sportverenigingen

De gemeente Twenterand kent een sterke structuur van sportverenigingen. Deze structuur vormt een stabiele factor in het sportaanbod binnen de gemeente. De sportvereniging vervult per definitie een maatschappelijke rol, omdat zij mensen in de gelegenheid stelt om met elkaar te sporten en te ontmoeten. De sportvereniging brengt niet alleen veel mensen in beweging, maar is ook een sociale ontmoetingsplaats. Bij de sportvereniging is iedereen welkom en mag je meedoen, ongeacht wie je bent of wat je doet. De sportvereniging wordt, naast gezin en school, ook wel gezien als het derde opvoedingsmilieu. Waarden als teamspirit, fair play, omgaan met winst en verlies en samenwerken vinden hun plek binnen de sportvereniging. Sportverenigingen hebben ook een rol in het signaleren van problemen en zorgelijk gedrag; zij maken deel uit van een structuur van vroeg signalering en, indien nodig, doorgeleiding naar ondersteuning en zorg. Een veilig sportklimaat is een onderwerp dat op dit moment actueel is (veiligheid, VOG, vertrouwenspersonen etc.). Daarnaast heeft de vereniging een integrerende functie en worden veel mensen actief als vrijwilliger wat zorgt voor ontplooiing en binding tussen inwoners van Twenterand. Dit sociaal kapitaal moet gekoesterd worden.

De sportvereniging is een afspiegeling van de maatschappij en dus onderhevig aan de daarbij horende veranderingen, zoals beschreven bij trends en ontwikkelingen in hoofdstuk 2. Voor de doorsnee sportvereniging is het dan ook een uitdaging om binnen het veranderende sport- en beweeglandschap overeind te blijven en bestaansrecht te behouden voor de toekomst. De sportvereniging wordt van alle kanten bevroegd, en ook beconcurrereerd. Dit biedt kansen, mits sportbestuurders bereid zijn tot 'omdenken'. Het vraagt moed en lef om buiten de bestaande kaders van het traditioneel verenigingsconcept te denken in vernieuwend sportaanbod voor bijzondere doelgroepen, in te zetten op vitaliteit en gezondheid en samen te werken met andere sportverenigingen, maatschappelijke organisaties, zorginstellingen en het bedrijfsleven.

De vitale sportvereniging kenmerkt zich door vitaliteit en professionaliteit na te streven op het gebied van organisatie, leden, beleid, aanbod, accommodatie en financiën. Een vitale sportvereniging is in staat om een bijdrage te leveren aan bredere maatschappelijke thema's binnen de gemeente. De volgende stap is een vitaal sportpark. Het traditionele sportpark krijgt een multifunctioneel karakter. Het sportpark wordt getransformeerd tot een sport- en beweegpark. Verschillende voorzieningen die in het verlengde van elkaar liggen worden aan elkaar gekoppeld. Dit multifunctionele gebruik sluit aan bij de vraag naar flexibiliteit en gemak. In Vriezenveen hebben een aantal sportverenigingen het initiatief genomen om met elkaar te komen tot een vitaal sportpark Het Midden. Dit initiatief kan eventueel worden doorontwikkeld naar andere kernen. Waarbij rekening gehouden moet worden dat vitaliteit en multifunctionaliteit per kern verschillend kan zijn. Het is maatwerk waarbij de ideeën van de verenigingen leidend moet zijn.

De gemeente ziet het als haar rol om enerzijds te investeren in het verdiepen en verstevigen van de relatie met sportverenigingen. Anderzijds kunnen sportverenigingen die de uitdaging aangaan rekenen op begeleiding en ondersteuning. Waarbij het vooral moet gaan om elkaar verder te helpen, partijen verbinden en het delen van kennis.

Ambitie:

De maatschappelijke rol en betrokkenheid van sportverenigingen vergroten en versterken door samenwerking met andere sportverenigingen en organisaties.

De vitale sportvereniging laat zich dus kenmerken door een naar buiten gerichte open houding waarbij de club steeds meer betrokken raakt bij en inspeelt op vragen vanuit de omgeving. Dit betekent dat sportverenigingen samenwerkingsverbanden aangaan met steeds meer partijen uit andere sectoren.

Onderstaande matrix (figuur 4) geeft de samenwerking weer tussen de verschillende sectoren en/of partijen die gezamenlijk een bijdrage kunnen leveren aan het speerpunt. Voor sportverenigingen liggen er verschillende kansen/ mogelijkheden om samen te werken en invulling geven te geven aan maatschappelijke betrokkenheid. Bijvoorbeeld samen met zorg- en welzijnsaanbieders een sport- en beweegaanbod voor kwetsbare inwoners aanbieden, kantine (en kleedkamers) tijdens evenementen openstellen of het ontwikkelen van een sportaanbod voor werknemers van een lokaal bedrijf.

Figuur 4 Samenwerkingsmatrix van speerpunt 2. Vitale sportvereniging | De gemeente Twenterand 2018 - 2021

4.3 Speerpunt 3. Sport- en beweegvriendelijke omgeving

Een kwaliteitsvol voorzieningenaanbod is de basis van een goed gemeentelijk sport- en beweegbeleid. Wil sport en bewegen van toegevoegde waarde kunnen zijn voor het oplossen van maatschappelijke vraagstukken zoals individualisering, overgewicht, bewegingsarmoede en participatie, dan zijn geschikte voorzieningen een basisvoorwaarde.

De gemeente Twenterand heeft een ruim aanbod aan sportvoorzieningen. Het uitgangspunt is om te sturen op het behalen van doelen. Daarom is het huidige gemeentelijke voorzieningenniveau in deze visie het uitgangspunt. Voor de in standhouding capaciteit worden de gangbare landelijke normering van NOC*NSF gehanteerd. Het betaalbaar houden van het aanbod sportvoorzieningen en de tarieven betekent dat nu en in de toekomst steeds vaker een beroep wordt gedaan op de zelfwerkzaamheid van sportverenigingen. Wensen en behoeften ten aanzien van wijziging van het voorzieningenniveau worden getoetst aan de hand van noodzaak, behoefte en financiële situatie.

Het huidige aanbod van accommodaties in de gemeente is momenteel passend voor de gemeente Twenterand. Om beter te kunnen sturen op doelen wordt het huidige aanbod de basis sportaccommodaties genoemd. Deze kunnen door de verschillende actoren in de gemeente worden ingezet om bij te dragen aan de doelstelling en het invullen van de vier speerpunten van deze sportvisie. Dit is een wijziging ten opzichte van de vorige visie (Sportvisie 2003-2009). Toen werd er over basissportverenigingen gesproken. Na vaststelling van de sportvisie zal het accommodatiebeleid worden herzien. Hierin zal het uitgangspunt van de basis sportaccommodaties verder worden uitgewerkt. Ook zal een lijst met basis sportaccommodaties worden opgesteld.

Evaluatie Nota basissportaccommodaties 2007-2016:

In 2013 heeft een tussentijdse evaluatie plaatsgevonden van de nota basissportaccommodaties. In samenspraak met het Sportplatform Twenterand is in 2016 een korte eindevaluatie gemaakt van de nota:

De buitensportaccommodaties zijn grotendeels op orde, alle acties uit de nota zijn uitgevoerd. Voor de binnensportaccommodaties is een inhaalslag in gang gezet. De algemene uitgangspunten uit de nota zijn toegepast en gegrond en gerechtvaardigd gebleken. Met betrekking tot de bekostiging wordt op dit moment gewerkt aan harmonisatie van het tarievenstelsel. Het huidige beleid met betrekking tot de zelfwerkzaamheid en privatisering functioneert en wordt gewaardeerd.

De gemeenten zal samen met verenigingen blijven zoeken naar mogelijkheden om (delen) te privatiseren. Het doel is met elkaar te werken aan een samenwerkingsmodel waarbij toenemende zelfstandigheid voor de verenigingen en een toenemende samenwerking per kern belangrijke aspecten zijn. Oplossingen vinden met elkaar. Verduurzaming is hierbij ook een belangrijk onderwerp.

Ook zal het multifunctionele gebruik van multifunctionele accommodaties een belangrijk item blijven omdat ze voor iedereen toegankelijk en beschikbaar zijn. De multifunctionele accommodaties dragen bij aan een breed aanbod van onder andere sport- en bewegen. Bovendien bevorderen ze de samenwerking tussen de gebruikers en stimuleren ze ontmoeting. Voor iedereen toegankelijk en beschikbaar.

Additioneel aan de sportvoorzieningen zijn de openbare sport- en speelplekken, want in de openbare ruimte is veel beweeg- en gezondheidswinst te behalen. De grens tussen spelen, bewegen en sporten wordt vager. Mensen bewegen de hele dag, de omgeving moet dat stimuleren en faciliteren. De kracht zit in de verbinding tussen de hardware (de voorziening), de software (het activiteiten aanbod en de begeleiding) en de orgware (samenwerking tussen partijen).

Daarnaast is het van belang om de openbare ruimte nog meer te bezien vanuit de vraag van de gebruiker. Deze vraag verandert onder invloed van allerlei demografische en sociale ontwikkelingen. Zo komt de ruimte ook tegemoet aan de anders-georganiseerde en recreatieve sporter. Deze integrale benadering past bij de op handen zijnde Omgevingswet, waarbij het onder andere van belang is om de gezondheid te bevorderen door rekening te houden met bijvoorbeeld de invloed van groen op het welbevinden van inwoners en met mogelijkheden tot bewegen en ontmoeten. Hier ligt een directe link met het geactualiseerde speelruimtebeleid.

Ambitie:

Het in standhouden van een kwalitatief goede basisinfrastructuur van gemeentelijke sport- en beweegaccommodaties voor het sporten, spelen en bewegen door de inwoners van Twenterand.

Het creëren van een sport- en beweegvriendelijke omgeving betekent dat er ruimte moet zijn om mee te bewegen met de veranderende ruimte- en voorzieningenvraag van inwoners en aanbieders. Er zal intensiever samengewerkt moeten worden tussen de sectoren die actief zijn op het gebied van sportaccommodaties en openbare ruimte.

Onderstaande matrix (figuur 5) geeft de samenwerking weer tussen de verschillende sectoren en/of partijen die gezamenlijk een bijdrage kunnen leveren aan het speerpunt. Voor verschillende partijen zijn er mogelijkheden en kansen om een sport- en beweegvriendelijke omgeving in stand te houden en daar waar mogelijk te verbeteren. Ook het leggen van verbindingen en samenwerken biedt kansen. Bijvoorbeeld het beweegvriendelijk inrichten van de openbare ruimte door de aanleg van een hardlooproute, het aanleggen van een beweeg- en beleefruimte met zorg- en welzijnsorganisaties of het up-to-date houden van de basissportaccommodaties.

Figuur 5. Samenwerkingsmatrix van speerpunt 3. Sport- en beweegvriendelijke omgeving

4.4 Speerpunt 4. Trots op de sport in Twenterand

Breedtesport vormt de basis voor topsport. Zonder de aanwas en ontwikkeling van nieuw talent uit de breedtesport kan topsport niet bestaan. Andersom heeft de breedtesport behoefte aan topsport. Topsportprestaties en topsporters/-talenten kunnen vanuit hun voorbeeldrol anderen, vooral de jeugd, inspireren om het beste uit jezelf te halen. De sport is een vliegwiel om, naar eigen mogelijkheden en behoeften, talenten te ontdekken en te ontwikkelen. Dit gaat breder dan presteren op het allerhoogste niveau. Het gaat ook om het ontplooiën van talenten die van waarde zijn voor het functioneren in de samenleving, zoals organisatietalent, bestuurlijk talent en het versterken van sociaal-emotionele vaardigheden. Kortom, de sport biedt een krachtig instrument om al deze talenten te ontdekken, te stimuleren en te benutten. Sportverenigingen moeten in staat zijn om topsportambities waar te maken, waarin de gemeente een faciliterende rol kan spelen.

Twenterand is dan ook trots op de (talentvolle) topsporters die wonen en sporten in de gemeente. We denken en bewegen (waar mogelijk) mee op weg naar de top. Op de top viert men sportsuccessen en zetten we sporters in het zonnetje. We benutten kansen en mogelijkheden om talentvolle topsporters in te zetten ten behoeve van de breedtesport in de gemeente Twenterand.

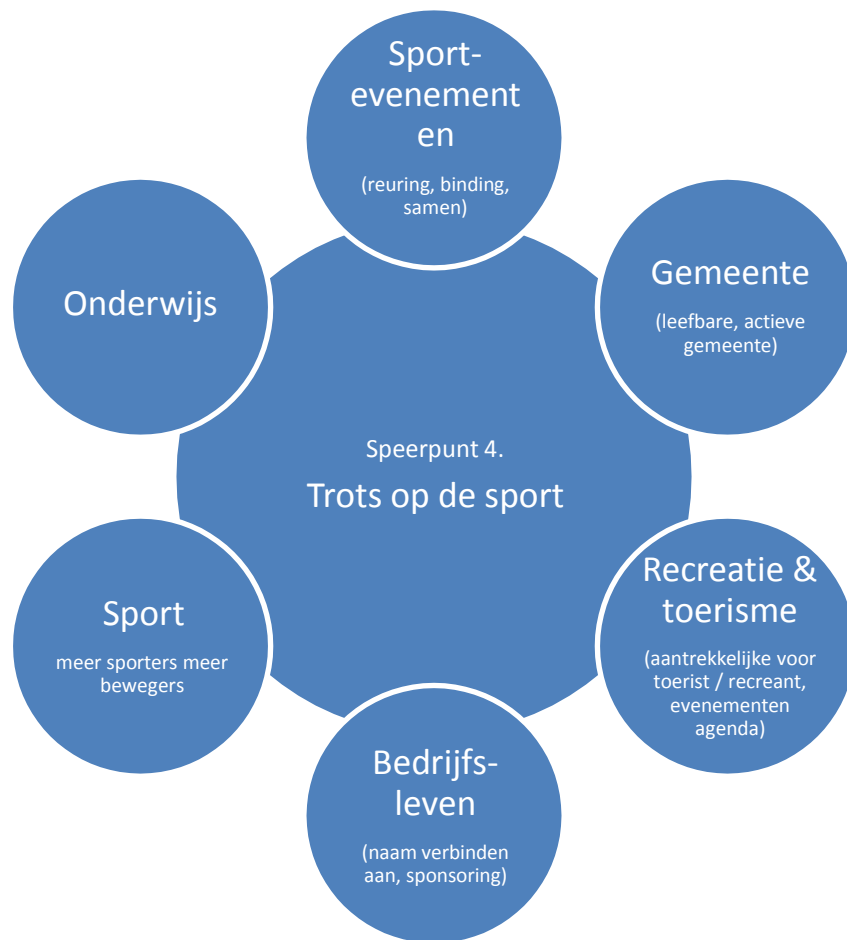
De gemeente Twenterand wil de publieke waarde van de vele sportevenementen benutten. 'Tot de Nek in de Drek', de Triatlon Vroomshoop, de Twenterandrun en de Kanaalrace zijn een paar voorbeelden van sportevenementen die de gemeente Twenterand rijk is. Sportevenementen zet inwoners aan tot sport en bewegen, bieden deelnemers een podium, liefhebbers vermaak en inspiratie, vrijwilligers een unieke ervaring en ondernemers en politici een gelegenheid om hun betrokkenheid bij de sport te tonen. Sportevenementen worden mogelijk gemaakt, zijn zichtbaar en bekend en dragen bij aan een aantrekkelijke gemeente. De gemeente neemt hierbij een faciliterende rol in. Dit betekent dat steeds wordt afgewogen wie welke rol vervult. Niet de instelling/organisatie is het uitgangspunt, maar veel meer de bijdrage die actoren leveren aan het maatschappelijk effect. Aandachtspunt is het vergunningentrajec. Dit wordt steeds complexer.

Ambitie:

Faciliteren van sportevenementen om de publieke waarde voor de promotie van sport en bewegen volop te benutten

Kansrijk zijn cross-overs met andere sectoren zoals economie en recreatie en toerisme om de maatschappelijke en economische waarde van sportevenementen vast te stellen en te verzilveren.

Onderstaande matrix (figuur 6) geeft de samenwerking weer tussen de verschillende sectoren en/of partijen die gezamenlijk een bijdrage kunnen leveren aan het speerpunt. Vele partijen in de gemeente Twenterand kunnen evenementen / topsport gebruiken in als positieve promotie in hun uitingen. Ook kunnen de verschillende partijen worden ingezet om promotie te maken voor evenementen / topsport. Bijvoorbeeld het inzetten van topsporters als ambassadeurs voor de breedtesport of het organiseren van side-events door sportverenigingen tijdens een sportevenement.

Figuur 6. Samenwerkingsmatrix van speerpunt 4. Trots op de sport

5. Financiën

De huidige financiering van sport en bewegen is te splitsen in de volgende onderdelen:

a. Indirecte subsidiëring

De grootste bijdrage aan sport en bewegen levert de gemeente Twenterand in de vorm van indirecte subsidiëring. Gemeentelijke accommodaties worden tegen een tarief dat beneden de kostprijs ligt beschikbaar gesteld. In 2016 heeft de gemeenteraad de nota "Sportaccommodaties – Tarieven en Subsidies gemeente Twenterand" vastgesteld. De indirecte subsidie voor binnensport bedraagt ca. 86% van de kostprijs. Voor de buitensport ligt dit percentage op ca. 92%. Sportservice Overijssel is bezig met het onderzoek Sportaccommodaties in Overijssel 2017. Dit is een onderzoek naar subsidies, bezetting en tarieven van gemeentelijke sportaccommodaties in Overijssel en biedt mogelijkheden om te benchmarken met andere gemeenten. De resultaten uit dit onderzoek worden meegenomen in de uitvoering van deze visie.

b. Directe subsidiëring

Sportverenigingen kunnen jaarlijks (voor 1 oktober voorafgaand aan het subsidiejaar) een subsidieaanvraag indienen bij de gemeente Twenterand. De subsidieaanvraag dient te voldoen aan de criteria zoals gesteld in de Algemene Subsidieverordening gemeente Twenterand 2017.

De gemeente Twenterand heeft een Jeugdsportfonds en minimeleider, wat sportkansen geeft aan kinderen, jongeren en volwassenen die onvoldoende geld hebben om lid te worden van een sportvereniging.

Sportaanbieders kunnen ook gebruik maken van externe subsidiemogelijkheden, zoals de regiobank, landelijke fondsen (zoals de Johan Cruyff foundation en de VSB-fonds) en landelijke en/of provinciale subsidieregelingen (zoals de Sportimpuls).

c. Investerings

Indien de noodzaak ertoe leidt worden investeringsbudgetten zoveel mogelijk meegenomen in de kadernota voorafgaand aan het begrotingsjaar waarin de investering wenselijk is. Voor renovatie van gemeentelijke velden en groot onderhoud van gemeentelijke kleedkamers zijn structureel (beperkte) financiële middelen beschikbaar. In de bijlage is de Meerjarenbegroting 2018 tot en met 2021 toegevoegd.

d. Brede Impuls Combinatiefuncties

Gemeente Twenterand neemt deel aan de landelijke regeling Brede Impuls Combinatiefuncties. De combinatiefunctionarissen kunnen een belangrijke bijdrage leveren in de uitvoering van deze visie. De gemeente ontvangt 40% subsidie van het ministerie van VWS voor de in totaal 4,4 fte. De huidige inzet:

Inzet van de combinatiefunctionarissen:

Functie/taak	Aantal fte's
Coördinator	0,5
Sportjongerenwerker	1,0
Onderwijs / Sport	0,8
Onderwijs / Cultuur	0,7
BSO	1,0
Mediacoach	0,3
Cultuurmakelaar	0,1

6. Aanbevelingen en Uitvoering

De sport- en beweegvisie dient als leidraad voor het beleid van de komende vier jaar. De visie is richtinggevend voor de uitvoering van het beleid van de gemeente Twenterand. Jaarlijks wordt een uitvoeringsplan opgesteld, waarin de 4 speerpunten worden geconcretiseerd.

Speerpunt 1 Sport en bewegestimulering						
Doelgroep: jeugd (leeftijd...)						
Wat	Hoe	Kern(en)	Partners	Wanneer	Kosten	Relatie ander beleid
.....						
.....						
Doelgroep:						
Wat	Hoe	Kern(en)	Partners	Wanneer	Kosten	Relatie ander beleid
.....						
.....						

Figuur 7. Voorbeeld uitvoeringsplan

Het uitvoeringsplan wordt in samenspraak met het Sportplatform, de combinatiefunctionarissen en het maatschappelijk veld opgesteld. Ook zal jaarlijks een gezamenlijke evaluatie plaatsvinden. De combinatiefunctionarissen hebben vervolgens ook een belangrijke taak bij de uitvoering van het uitvoeringsplan.

Sport en bewegen kan voor verschillende beleidsterreinen van de gemeente, zoals gezondheid, jeugd, onderwijs, sociaal domein en welzijn, een rol van betekenis vervullen. Waar mogelijk worden dwarsverbanden met de uitvoeringsplannen van de aanpalende beleidsterreinen gelegd voor een zo'n efficiënt mogelijke inzet van het gemeentelijk beleid. Dit geldt met name voor het Lokaal Gezondheidsbeleid 2018 - 2021 en het Kaderplan Speelruimte. Dit wordt gekoppeld aan het uitvoeringsprogramma in gezamenlijkheid met de sportverenigingen.

In samenwerking met het Sportplatform wordt in 2018 de nieuwe sportvisie officieel gepresenteerd tijdens een sportcongres. De nadere invulling van dit sportcongres wordt uitgewerkt met het Sportplatform. In 2018 zal ook een start worden gemaakt met het herzien van het accommodatiebeleid.

Monitoring en evaluatie

De gemeente Twenterand neemt deel aan de periodieke onderzoeken van Sportservice Overijssel en GGD Twente. Deze onderzoeken geven de gemeente input voor het maken van beleidskeuzes. Zo kunnen de resultaten van de Jeugdsportmonitor 2016 en Gezondheidsmonitor 2016 worden gebruikt als nulmeting van het sport- en beweggedrag van de inwoners van de gemeente Twenterand. De aandachtsgroepen die uit deze onderzoeken naar voren komen, krijgen een plek in het uitvoeringsprogramma.

Regionale visie Sport en bewegen in Twente

De 14 gemeenten in Twente kennen op regionaal niveau zowel een bestuurlijk als ambtelijk regionaal overleg Sport en Bewegen. In beide overleggen is de conclusie getrokken dat regionale samenwerking op onderdelen zoals afstemming, informatievoorziening, kennisdeling, ervaring uitwisselen en gebruik maken van elkaars deskundigheid en inspanningen beter benut kan worden. Door op regionaal niveau meer samen op te trekken, zal de kracht van sport en bewegen nog beter tot zijn recht komen. Dit vanuit de gezamenlijke visie:

“Sport en bewegen is een bindend element in de Twentse samenleving en belangrijk voor vitale en gezonde inwoners. De 14 Twentse gemeenten staan voor een leven lang sport en bewegen en zorgen ervoor dat er voor iedereen in elke levensfase een passend kwalitatief goed sport en beweegaanbod in Twente is.”

Ook deze visie biedt kansen, mogelijkheden en aanknopingspunten voor de gemeente en de vele andere actoren in Twenterand. Onderwerpen kunnen zijn: bovenlokale sportvoorzieningen, gehandicaptensport en talentherkenning.

Bijlage

In deze bijlage staan de factsheets van de monitoronderzoeken van Sportservice Overijssel en GGD Twente weergegeven. De cijfers geven een algemeen beeld over het sport- en beweeggedrag en de leefstijl van de inwoners van de gemeente Twenterand en zijn gebruikt als input voor deze sport- en bewegvisie. Ook is de meerjarenbegroting 2018 t/m 2021 opgenomen.

- 1) Jeugdsportmonitor – onderzoek naar sport, bewegen en leefstijl onder jeugd en jongeren (4 tot en met 17 jaar) in de gemeente Twenterand.
- 2) Fit en Gezond in Overijssel – onderzoek naar sport, bewegen en leefstijl onder volwassenen en ouderen (19 jaar en ouder) in de gemeente Twenterand.
- 3) Verenigingsmonitor Overijssel 2015
- 4) Meerjarenbegroting 2018 tot en met 2021
- 5) Verslagen interactieve bijeenkomsten 08/06/2017 (bijeenkomst sportverenigingen), 05/07/2017 (bijeenkomst sportverenigingen en maatschappelijk veld) en 12/12/2017 (bijeenkomsten in Den Ham en Vroomshoop) en 13/12/2017 (bijeenkomsten in Westerhaar en Vriezenveen).

1) Jeugdsportmonitor – onderzoek naar sport, bewegen en leefstijl onder jeugd en jongeren (4 tot en met 17 jaar) in de gemeente Twenterand.

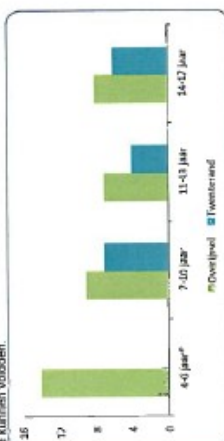

Bewegen

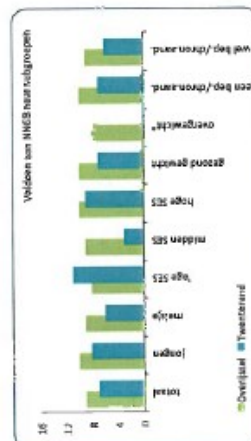
In de gemeente Twenterand voldoet 7% (4-17) aan de NNGB¹.

De jeugd moet 60 minuten per dag matig intensief bewegen om aan de NNGB te kunnen voldoen.

Het voldoen aan de NNGB verschildt per subgroep (naar achtergrondkenmerken):

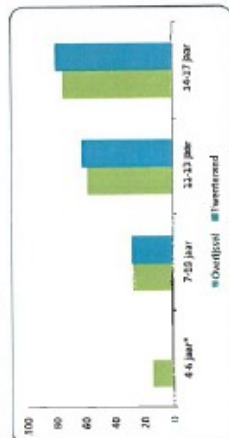
¹ Nederlandse Norm voor Gezond Bewegen

Sedentair gedrag

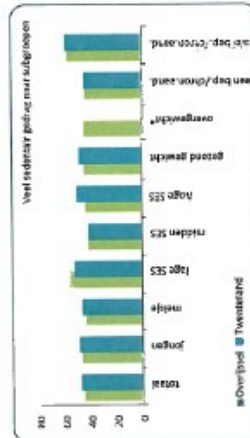
In de gemeente Twenterand verloopt 48% (4-17) veel sedentair gedrag².

Het sedentaire gedrag stijgt sterk met de leeftijd.

Het sedentaire gedrag verschildt ook per subgroep (naar achtergrondkenmerken):

Overgewicht

In de gemeente Twenterand komt (matig en ernstig) overgewicht voor bij 12% (4-17) (10% in Overijssel).

	Twenterand	Overijssel
4-6 jaar	12%	12%
7-10 jaar	16%	11%
11-13 jaar	6%	8%
14-17 jaar	13%	9%

² Meer dan 2 uur per dag gezit met laag energieverbruik, naar 10 kilometer/hour

Leefstijl

De Fruit- en Groentesoort³ worden door de minderheid van de jongeren gehaald.

Twenterand

Elke dag water drinken doet de helft van de jongeren in Twenterand.

Twenterand

In Twenterand ligt het percentage rokers op 5% van de VO-leerlingen.

Twenterand

De helft van de VO-leerlingen heeft veel om te alcohol gedronken.

Het percentage VO-schoteren dat de laatste maand aan binge drinken⁴ deed, ligt op 16% in Twenterand en op 18% in Overijssel.

³ Groentesoort: elke dag broccoli eten. Inhouding: hoeveel met voldoende aantal opschepels = percentage tussen haakjes.
⁴ Het drinken van vijf glazen alcohol of meer bij één gelegenheid

2) Fit en Gezond in Overijssel – onderzoek naar sport, bewegen en leefstijl onder volwassenen en ouderen (19 jaar en ouder) in de gemeente Twenterand.

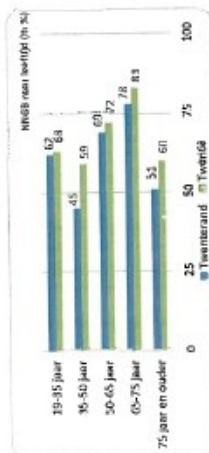

Bewegen

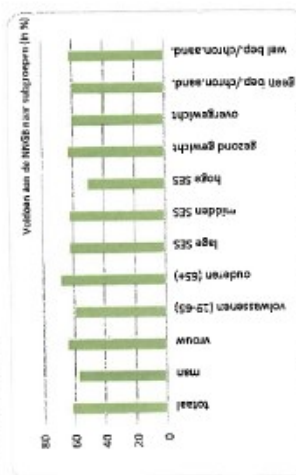
In de gemeente Twenterand voldoet 61% van de volwassenen en ouderen aan de Nederlandse Norm voor Gezond Bewegen (NNGB)².

Voldoen aan de NNGB verschild per leeftijdsgroep:

In onderstaande grafiek staat het voldoen aan de NNGB naar achtergrondkenmerken weergegeven.

² Deze norm adviseert volwassenen en ouderen om op tenminste vijf dagen in de week minimaal een half uur matig intensief te bewegen, maar bij voorkeur op alle dagen.

Sport en sociale participatie

In de gemeente Twenterand voelt 36% zich eenzaam (in Twente: 40%). Van de mensen die zich eenzaam voelen, sport 34% regelmatig en is 25% lid van een sportvereniging.

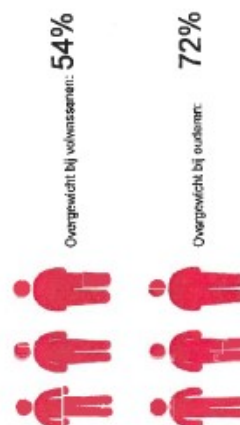

Veel mensen zijn in hun vrije tijd maatschappelijk actief. In de gemeente Twenterand doet 39% vrijwilligerswerk (in Twente: 33%). De regionale sportbathuise onder vrijwilligers ligt op 10% en het fitnessclub op 41%.

Gezondheid

In de gemeente Twenterand heeft 18% van de volwassenen en ouderen overgewicht (ind. ernstig overgewicht of obesitas) (in Twente: 52%).

Achtergrondinformatie

In het najaar van 2016 is de Gezondheidsmonitor volwassenen en ouderen uitgevoerd door de GGD IJsselland en GGD Twente. De opzet van de monitor is in grote lijnen hetzelfde als die in voorgaande jaren. Belangrijk is de combinatie van de doelgroep volwassenen (19 tot 65 jaar) en de doelgroep ouderen (65 jaar en ouder). In dit onderzoek is samengewerkt met Sportservice Overijssel; de vragenlijst is uitgerold met sport- en bewegingsvragen. Deze samenwerking leidt tot een efficiëntere uitvoering van onderzoek, biedt de mogelijkheid tot verkrijgen van gegevens en levert informatie op. De monitor is in alle 14 Twente en 11 IJssellandse gemeenten uitgevoerd. In totaal hebben bijna 32.000 inwoners aan dit vragenlijstonderzoek deelgenomen.

Waar weten?

E-mail
info@sportserviceoverijssel.nl
kec@ggdijselland.nl
info@ggdtwente.nl

Twitter
@SportServiceOV | @GGDIjselland | @TwenteGV

Website
www.sportserviceoverijssel.nl
www.gezondheidsmonitorijselland.nl
www.twentagezondheidsmonitoring.nl

sportservice
overijssel

GGD
IJsselland

GGD
Twente

3) Verenigingsmonitor Overijssel 2015

Inleiding

Sportservice Overijssel heeft in 2015 in samenwerking met de Overijsselse gemeenten voor de derde keer de Verenigingsmonitor Overijssel uitgevoerd. Met de monitor is de stand van zaken van het functioneren van de sportverenigingen in Overijssel onderzocht. In 2013 is in samenwerking met het Mulier Instituut de Vitaliteitsindex ontwikkeld, die een beeld geeft van de vitaliteit en maatschappelijke betrokkenheid van een sportvereniging. In 2015 is de index door ontwikkeld. In deze factsheet staan de resultaten van de Vitaliteitsindex van de gemeente Twenterand weergegeven. In totaal hebben 17 van de 60 verenigingen uit de gemeente Twenterand deelgenomen (respons is 28%). De gemeente Twenterand heeft deelgenomen aan het Wmo-project Actief Betrokken Club (2014-2015).

Vitaliteitsindex

Vitaliteit: in deze index wordt vitaliteit beschouwd als de organisatiekracht van de vereniging. De vitaliteit van de sportvereniging wordt bepaald op basis van 7 items: leden, organisatie, beleid, accommodatie, kader, financiën en aanbod.

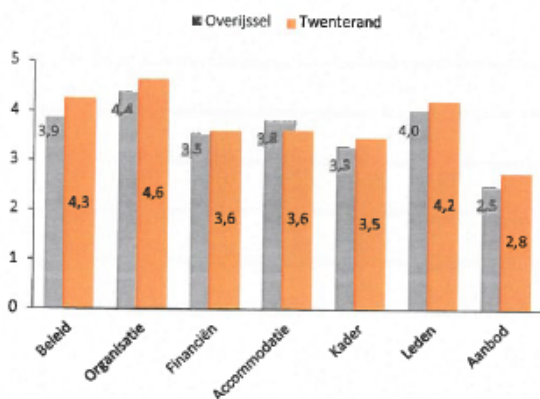
Maatschappelijke betrokkenheid: vooropgesteld dat iedere sportvereniging in de basis al een belangrijke rol vervult, is maatschappelijke betrokkenheid in deze index gebaseerd op de volgende twee items: ABC actief (mate waarin verenigingen actief een breder maatschappelijke rol vervullen) en ABC intentie (de houding van verenigingen ten opzichte van een breder actief maatschappelijke rol). ABC staat voor Actief Betrokken Club.

Op alle zeven items van vitaliteit kan een vereniging maximaal 5 punten scoren. Op ABC actief kan een vereniging ook maximaal 5 punten scoren en op ABC Intentie 6 punten. De totaalscore voor vitaliteit, de score op ABC actief en de score op ABC intentie worden uitgedrukt in onvoldoende (minder dan 40 procent van de te behalen punten), matig (40 tot 60 procent van de te behalen punten), voldoende (60 tot 80 procent van de te behalen punten) en goed (80 procent of meer van de te behalen punten).

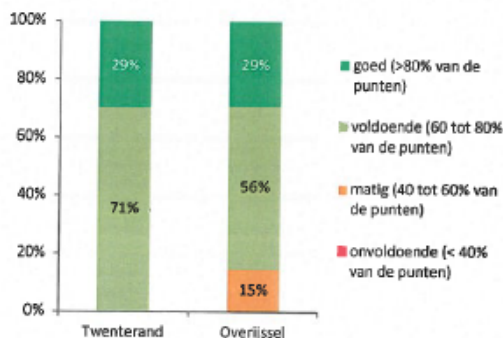
Vitaliteit van de sportverenigingen

In figuur 1 is de score op de zeven items van de vitaliteitsindex te zien. Op het item organisatie wordt door de sportverenigingen uit de gemeente Twenterand de hoogste score behaald (4,6 punten) en op het item aanbod wordt de laagste score (2,8 punten) behaald. In vergelijking met Overijssel scoren de sportverenigingen uit de gemeente Twenterand gemiddeld hoger op alle items, behalve op het item accommodatie.

In figuur 2 is de totaalscore van de Vitaliteitsindex weergegeven. Van de sportverenigingen uit de gemeente Twenterand scoort 29% een goed op vitaliteit (Overijssel 29%). Verder scoort 71% voldoende vitaal.

Figuur 1. Score items vitaliteitsindex (max. 5 punten per peiler)

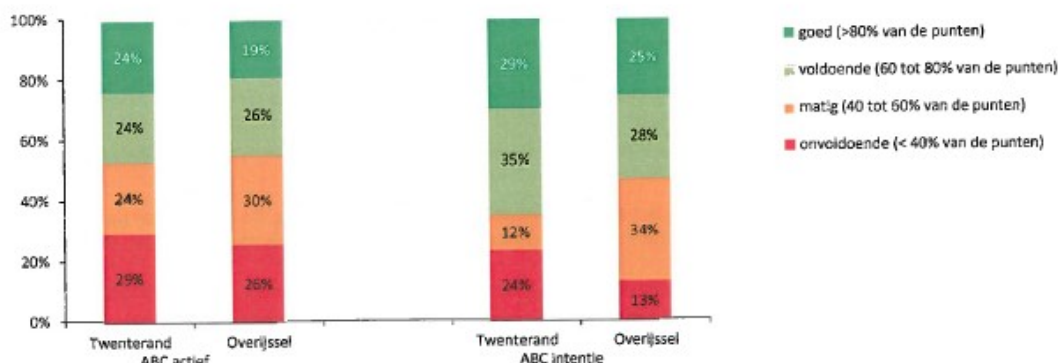
Figuur 2. Totaalscore vitaliteitsindex

Maatschappelijke betrokkenheid van de sportverenigingen

In figuur 3 worden de scores op ABC actief (mate waarin verenigingen actief een breder maatschappelijke rol vervullen) en ABC intentie (de houding van verenigingen ten opzichte van een breder actief maatschappelijke rol) getoond. Van de sportverenigingen uit de gemeente Twenterand scoort 24% goed op ABC actief (Overijssel 19%) en 29% scoort een onvoldoende (Overijssel 26%).

Op ABC intentie heeft 29% van de sportverenigingen de score goed, in Overijssel ligt dit percentage op 25%. Daarnaast scoort 24% een onvoldoende (Overijssel 13%).

Figuur 3. Score maatschappelijke betrokkenheid

Vitaliteit en maatschappelijke betrokkenheid

Door vitaliteit en ABC actief aan elkaar te relateren is te zien dat 12% van de sportverenigingen uit de gemeente Twenterand beschouwd kan worden als een vitaal actief betrokken sportvereniging. Zij scoren "goed" op beide indexen (Overijssel 12%). Ruim een derde van de verenigingen (36%) is een "voldoende" vitaal actief betrokken sportvereniging (Overijssel 29%) (zie figuur 4a).

Door vitaliteit en ABC intentie aan elkaar te relateren kan bekeken worden in welke mate "vitale" verenigingen breder maatschappelijk actief betrokken (ABC) willen zijn. In figuur 4b is te zien dat twee derde van de sportverenigingen (66%) minimaal een voldoende op beide indexen scoort (Overijssel 50%). Zij hebben de potentie om hun breder maatschappelijke rol (nog meer) te versterken.

		ABC actief			
		Onvoldoende	Matig	Voldoende	Goed
Vitaliteit	Onvoldoende	0%	0%	0%	0%
	Matig	0%	0%	0%	0%
	Voldoende	29%	18%	12%	12%
	Goed	0%	6%	12%	12%

Figuur 4a. Matrix vitaliteit en ABC actief

		ABC intentie			
		Onvoldoende	Matig	Voldoende	Goed
Vitaliteit	Onvoldoende	0%	0%	0%	0%
	Matig	0%	0%	0%	0%
	Voldoende	24%	12%	18%	18%
	Goed	0%	0%	18%	12%

Figuur 4b. Matrix vitaliteit en ABC intentie

Colofon

Factsheet 'Verenigingsmonitor 2015. Vitaliteitsindex'
April 2016

Sportservice Overijssel
Liselot ter Harmsel MSc (ltarmsel@sportserviceoverijssel.nl)
Drs. Marieke van Vilsteren (mvvilsteren@sportserviceoverijssel.nl)

Deelnemende verenigingen*	Score vitaliteit										Score maatschappelijke betrokkenheid		Beoordeling	
	Beleed	Organisatie	Financiën	Accommodatie	Kader	Leden	Aanbod	Totaalscore	ABC actief	ABC intentie	Vitaliteitsindex	ABC actief	ABC intentie	
vereniging 1	5	4,5	4	4	4	2,5	4,75	27,5	2	2	2	2	2	
vereniging 2	5	5	5	5	3	4	5	30,75	2,5	4	4	2,5	4	
vereniging 3	5	5	5	4,5	2	4,5	5	30,5	3	5,5	5,5	3	5,5	
vereniging 4	4	4	5	3,5	4	3	3,5	1,5	24,5	0	1	0	1	
vereniging 5	2,5	5	5	4,5	4	4	4	2	26	0	2	0	2	
vereniging 6	3,5	4	4	4	4,5	3,5	3,5	2	25	2	2,5	2	2,5	
vereniging 7	5	5	5	1	3	4	4,75	2,25	25	5	5	5	5	
vereniging 8	5	5	4,5	4	4	3	4,75	3,75	30	5	5	5	5	
vereniging 9	2	3	3	4	4,5	3	2,6	2,25	21,25	1	2,5	1	2,5	
vereniging 10	4,5	5	5	3	5	3,5	4,5	2,5	28	4	4	4	4	
vereniging 11	3	4,5	4	4	3,5	3	4,75	2,5	25,25	2,5	4	2,5	4	
vereniging 12	4,5	5	4	4,5	4	2,5	4,75	2,75	30,5	3,5	5	3,5	5	
vereniging 13	5	5	5	3	4,5	4	4,75	4,25	27,5	1	4	1	4	
vereniging 14	5	5	3,5	3,5	3	4	4,5	2,5	27,5	3	4	3	4	
vereniging 15	5	5	4,5	3,5	2,5	3,5	3,5	2	24,5	3	4	3	4	
vereniging 16	3,5	4,5	1,5	1,5	2,5	4	4	3,5	23,5	4	5	4	5	
vereniging 17	5	5	5	3,5	3	3,5	3,25	2,25	26,7	0,5	2	0,5	2	
Gemiddelde	4,3	4,6	3,6	3,6	3,6	3,5	4,2	2,8	26,7	2,5	3,6	2,5	3,6	

* Verenigingsnamen zijn op te vragen bij Sportservice Overijssel na goedkeuring van de gemeente (n.m. privacy)

Vitaliteit: organisatiekracht van de vereniging. **Maatschappelijke betrokkenheid** is gebaseerd op twee items: ABC actief (mate waarin verenigingen actief een bredere maatschappelijke rol vervullen) en ABC intentie (de houding van verenigingen ten opzichte van een bredere actief maatschappelijke rol).
Maximale score: beleid, organisatie, financien, accommodatie, kader, leden, aanbod en ABC actief 5 punten; ABC intentie 6 punten.
Beoordeling Vitaliteitsindex (max. 35 punten), **ABC actief** (max. 5 punten) en **ABC intentie** (max. 6 punten); onvoldoende minder dan 40% van de punten; matig 40 tot 60% van de punten; voldoende 60 tot 80% van de punten; goed 80% of meer van de punten.

4) Meerjarenbegroting 2018 tot en met 2021

Product	2018	2019	2020	2021
Buitensportaccommodaties				
Lasten	€ 1.099.519,00	€ 1.109.024,00	€ 1.134.788,00	€ 1.156.410,00
Meerjaren Onderhoud	€ 89.510,00	€ 13.829,00	€ 81.617,00	€ 289.453,00
Totale Lasten	€ 1.189.029,00	€ 1.122.853,00	€ 1.216.395,00	€ 1.445.863,00
Baten	€ 121.532,00	€ 121.532,00	€ 121.532,00	€ 121.532,00
Saldo	€ 1.067.497,00	€ 1.001.321,00	€ 1.094.863,00	€ 1.324.331,00

Binnensportaccommodaties				
Lasten	€ 794.336,00	€ 797.188,00	€ 797.156,00	€ 796.844,00
Meerjaren onderhoud	€ 235.776,00	€ 267.728,00	€ 932.917,00	€ 61.914,00
Totale lasten	€ 1.030.112,00	€ 1.064.916,00	€ 1.730.073,00	€ 858.758,00
Baten	€ 405.792,00	€ 405.792,00	€ 405.792,00	€ 405.792,00
Saldo	€ 624.320,00	€ 659.124,00	€ 1.324.281,00	€ 452.966,00

Algemeen sportbeleid				
lasten	€ 540.398,00	€ 422.119,00	€ 376.497,00	€ 300.654,00
baten	€ 3.310,00	€ 3.310,00	€ 3.310,00	€ 3.310,00
saldo	€ 537.088,00	€ 418.809,00	€ 373.187,00	€ 297.344,00

Totaal product Sport				
lasten	€ 2.759.539,00	€ 2.609.888,00	€ 3.322.965,00	€ 2.605.275,00
baten	€ 530.634,00	€ 530.634,00	€ 530.634,00	€ 530.634,00
saldo	€ 2.228.905,00	€ 2.079.254,00	€ 2.792.331,00	€ 2.074.641,00

De kosten van de zwembaden zijn verwerkt in de binnensport- en buitensportaccommodaties. Meerjarenonderhoud wordt ten laste van de reserve gebracht.

Onder algemeen sportbeleid is een stelpost opgenomen t.b.v. verhogen kostendekkendheid sport (te weten: 2018 € 50.000, 2019 € 125.000 oplopend naar structureel € 150.000 vanaf 2020). (basis: conceptbegroting 2018). Naar aanleiding van de raadsvergadering omtrent de begrotingsvaststelling 2018 is de voorgestelde bezuiniging 2018 getemporeerd.

Bijlage 5 Verslagen interactieve bijeenkomsten

Uitwerking bijeenkomst sportverenigingen 08/06/2017

Het Speelveld groep I

1. De Stip: Wat is voor uw sportvereniging/sportorganisatie de ambitie/stip aan de horizon?
 - Landskampioen 2018
 - Maatschappelijk profileren binnen de gemeente
 - Sport zo breed mogelijk in Vroomshoop e.o.
 - Stabiele overgangsklasser
 - Financieel gezond
 - Voor elk speelniveau/jeugdklasse 2 teams
 - Stabiele 2e klasser
 - Door grens 900 leden
 - Eigen accommodatie

2. Scoren op doel: Waar heeft uw sportvereniging/sportorganisatie mee gescoord?
 - Qua sport: grootste vereniging in Twente / hoogste niveau in Twente
 - Qua vereniging: fijne cultuur
 - We hebben de naam gekozen om de multifunctionaliteit aan te geven
 - Duurzaamheid
 - Sociale functie in dorp
 - EK Denemarken 2015 / NK Kampioenen onderdelen per lijn
 - Netwerk / Spil = het web voor sponsors, speelsters, staf, jeugd, ontwikkeling
 - Kennismakingspakket van alle sportverenigingen in een kern bij behalen zwemdiploma
 -

3. Spelers/materiaal: Wie en wat heeft u nodig om te kunnen scoren?
 - Vrijwilligers / achterban / ambassadeurschap
 - Uitbreiding diverse materialen en voorzieningen om het accommodatie aantrekkelijker te maken
 - Professionele organisatie (onbezoldigd)
 - Eigen accommodatie
 - Opleiding / bemiddelingen
 - Scholen Noordik
 - Accommodaties op orde!
 - Vrijwilligersbeleid: maak kleine klussen!
 - Preventie vraagt om investering in bewegen. Gezond bewegen = kostenbesparing
 - Meer samenwerking

- Maak gebruik van elkaars sterke punten
 - Kennisuitwisseling!
4. Rol gemeente: scheidsrechter of coach?
- Scheidsrechter (marchanderende)
 - Gemeente als facilitator van kennis: bundeling! Organisator – geen uitvoerder

Opmerkingen/discussie:

- Vereniging doet samen met fysio iets voor ouderen
 - Je moet er wel de accommodatie voor hebben
 - Verouderd vrijwilligersbestand
 - Maatschappelijke betrokkenheid / participatie
 - Warme overdracht exit kinderen
 - Over je eigen sport heen kijken - omnisportgedachte???
 - Talentvolle sporters moeilijk te behouden
 - Concurrentie onder verenigingen ; zijn bang om leden te verliezen
 - Sportklimaat: talentontwikkeling faciliteren
 - Breedtesport samenwerken om de toppers eruit te halen
 - Preventieve insteek op jeugd om problemen op latere leeftijd te voorkomen
 - Probleem vrijwilligers: mentaliteit/consumentgedrag/belasting is te groot. Hoe vrijwilligers borgen:
- o Opleiding
 - o Mentaliteit/consumentgedrag
 - o Afgebakende taken
 - o Vrijwilligersvergoeding
 - o Extra betalen als je niks doet vs. waarderen als je wel wat doet (bonus malus systeem)

Gezamenlijk belang om dit goed op te pakken

- Begeleiden/ondersteunen/faciliteren.
- Voorbeeld clubs gebruiken
- Verbindende rol/kennis uitwisselen

Uitwerking Het Speelveld groep II

1. De Stip: Wat is voor uw sportvereniging/sportorganisatie de ambitie/stip aan de horizon?
- Toekomstbestendige accommodatie (duurzaam) en samenwerkend met andere verenigingen op het sportpark voor wat betreft 'operationele' zaken (groenvoorziening, dagbesteding/werk, etc)
 - Goede jeugdopleiding en opvang, prestaties leveren doch ook zeker het recreatieve niet vergeten en betaalbaar zijn voor leden

- In het centrum van Vroomshoop een leef- en beweegplek creëren
 - Bestuurlijk beter en meer leden
 - Samenwerking is afhankelijk van wel/geen accommodatie, beschikbaarheid vrijwilligers en motivatie vereniging
 - Gezonde en betrokken vereniging blijven
2. Scoren op doel: Waar heeft uw sportvereniging/sportorganisatie mee gescoord?
- Onze maatschappelijke functie is heel belangrijk voor de gemeente (participatie, sociale cohesie, gezond bewegen)
3. Spelers/materiaal: Wie en wat heeft u nodig om te kunnen scoren?
- Vrijwilligers
 - Goede accommodatie
 - Zonder eigen accommodatie is het minder goed mogelijk om maatschappelijke activiteiten te organiseren
 - Meer samenwerking
 - Ondersteuning van de gemeente hoeft niet altijd in geld, maar faciliteren
 - Sport én bewegen in de gemeente
 - Vitale sportverenigingen
4. Rol gemeente: scheidsrechter of coach?
- Gemeente als coach/facilitator
 - Gemeente moet meedenken/meebewegen in de samenwerking
 - Gemeente moet ook integraal kijken naar sport
 - Maatschappelijk rendement moet in beeld gebracht worden
- Overige opmerkingen/discussie:
- Samenwerken is nooit verkeerd, maar moet wel een meerwaarde hebben
 - Bij samenwerken is het belangrijk dat iedereen z'n eigen identiteit blijft behouden
 - Geen bezuiniging in sport nodig, want we moeten de meerwaarde van sport laten zien!
 - Kunnen we het geen sport- en beweegvisie noemen ipv sportvisie? In Vriezenveen heeft men het liever over bewegen dan over sporten.

INGEVULDE ANSICHTKAARTEN:

Ansichtkaart 1

- Dragen van de visie door verenigingen
- Laat de voordelen van sporten zien; preventie-curatie
- Maak een duidelijk actieplan en koppel die meteen aan de visie

- Faciliteer verenigingen; ze kunnen veel zelf maar hebben een zetje nodig!
- Beste sportgemeente van Overijssel: het begint met ambitie!

Ansichtkaart 2

Wat ik altijd een gemis heb gevonden is dat elke school/klas naar de sporthal gaat en daar van de juf en meesters een les volgt. Alles moet nog worden opgebouwd en ze moeten ook nog opletten op de kinderen met omkleden enz. Waarom zit er geen beroepskracht/stagiair oid. Om elke klas op te vangen en ter ondersteuning van de leerkracht?

Ansichtkaart 3

Uitspreken dat we Sportgemeente van Overijssel willen worden (2020) en starten met 0 meting (2017)

Uitwerking Open World Café 05/07/2017

Thema: Sport, bewegen en preventie denken in dwarsverbanden

- Hoe krijgen we sporten en meer zaken dicht bij elkaar voor de mensen met een beperking?
 - o Wat kunnen wij doen om het dichterbij te krijgen?
- Jeugd dat stopt bij de voetbal. Hoe krijgen we die jeugd bij een andere sport?
- Samenwerken belonen?

Sport --□ zorg

- Omni ___> fysio / Sport voor liggend
- Sociale dienst
- Arts / POH
- Fysio
- GGD
- Vakleerkracht bewegen

Thema: Sport – beweegstimulering

- Wat beweegt? Waarom bewegen? Voordelen? Kunnen zich ervaren? Tijd
Wat wil de bewoner groot en klein? Bottum-up (fysio)
- Meer sport/beweeg overdag
- Fietsen – fietsroutes – netwerk (recreatiebedrijven)
- Wandelen – wandelroutes – netwerk – rondje nodig uit
- Jeu de boules
- Tafeltennis
- Biljart
- Poolbiljart
- Voetbalspel
- Dart

- Sjoelen
- Recreatie en Zorg Vechtdal
- Zelf voorbeeld geven / Enthousiasme overbrengen / Visie, motivatie van de organisatie (kinderopvang)
- Ouderen enthousiast maken
- Stimulans d.m.v. extra's (korting via zorg)

Thema: Vitale sportverenigingen

- Verbinden van clubs
- Inzet vrijwilligers, "participatie"
- ☐ vacaturebank: melden
- ☐ kennis maken / opdoen
- o Social media
- o Fondsenwerving
- Gemeente: Investeren in verenigingsondersteuning!
- o Overleg / deskundigheidsbevordering

- Weet wat er speelt!
- o Subsidies
- Communicatie!
- Doelgroep verbreding!
- o Vrijwilligers
- o Benut 'grijze golf'
- SWOT-analyse van verenigingen – elkaars oplossing bieden!
- Samenwerking met organisaties:
- o Ouderen
- o Andere verenigingen
- Kansen:
- o Samenwerking: gemeente +
- o Aan tafel: kennis maatschappelijke organisaties
- Projecten
- o ZON-MW: jeugd initiatieven
- Preventie ☐☐ Curatie
- o Gemeente ☐☐ ziektekostenverzekeraar
- TROTS

- Sport onderdeel sociaal domein! – geen schotten!
- Vrijwilligersprobleem
- Verplichten
- o Bestuurlijk
- o Trainers lagere teams
- o Betalen toeslag op contributie
- Verantwoordelijkheden bij accommodatiegebruik
- o door anderen / openbaar!
- o Schade + toezicht
- o Consequenties financieel!

Thema: Maatschappelijke waarde van sport & bewegen

- Hekken om velden openstellen moeilijk
- Gemeente helpen om dingen mogelijk te maken.
Bijv. statushouders + vrijwilligerswerk
- Fietsgebruik stimuleren, autogebruik afremmen
- Cultuur sportvereniging per kern = verschillend (verandert wel gelukkig)
- Uitdagende accommodaties
- Gezamenlijk belang
- Meerwaarde voor sportvereniging? vrijwilligers al druk genoeg
- Versnippering van sportlocaties tegengaan
- Samenwerken = toekomst
- School = vindplek + sport op school = kans
- Sportverenigingen denken nog teveel in prestatie
- Voorbeeldgedrag van de ouders
- Beweging & sport verbindt!
- Sportief coachen (gedragsbeïnvloeding)
- Signaal scholen
- Sportief bewegen
- G+-team
- Isolément ouderen
- Normen en waarden meegeven = maatschappelijke waarde van sport

**Bijeenkomst Den Ham, Restaurant Zalencentrum De Beuk
dinsdag 12/12/2017 van 18.30 – 20.00 uur**

OPMERKINGEN M.B.T. SPORTVISIE

- In de visie wordt aangegeven, dat er een belangrijke rol is weggelegd voor de combinatiefunctionarissen (CF). Op pg. 17 wordt een overzicht van de inzet van de CF uren gegeven, daaruit blijkt dat er maar relatief weinig uren aan sport worden besteed. Nadere toelichting op schema (evt. cultuur uren eruit halen). De samenwerking/afstemming met de CF's kan beter. Meer inzetten op verbinding.
- Begroting opnemen in de bijlage. De begroting is niet leidend voor de sportvisie.
- Meer aandacht voor senioren in de sportvisie. Verbijzonderen doelgroep in paragraaf 4.1.
- Pg. 8: is kortebaandraverij sport? (zie punt 'De ruimte voor sport verandert').

INPUT VOOR UITVOERINGSPLAN

Vrijwilligers

Verenigingen hebben problemen met het aantal vrijwilligers. Jongeren stoppen zodra ze gaan studeren, dus is er geen nieuwe aanwas die vrijwilliger zouden kunnen worden. Huidige vrijwilligers blijven daardoor noodgedwongen actief. Er is een vacaturebank in de gemeente, hier staan echter geen vacatures voor sportvrijwilligers op. Biedt dit kansen?

Afstemmingsoverleg per kern

Aanwezige verenigingen worden graag gewezen op mogelijk kansen (bijv. provinciale subsidieregelingen etc.). Er is wel een overleg met alle voetbalverenigingen, verder zijn er geen overleg structuren.

Suggestie: sportoverleg per kern, om krachten te bundelen, kennis te delen, informatie uit te wisselen, samen te werken, wensen te bespreken etc.

Mogelijke onderwerpen: de wens om weer gymnastiek in de kern aan te beiden; afstemming met scholen over hun jaarlijkse sportdag en de diverse toernooien van de verenigingen, subsidiemogelijkheden

Ideeën: mini voetbal in de zaal in de winter, zomer lidmaatschap bij de tennisvereniging; sportaanbod voor ouders tijdens de trainingen van de kinderen.

VRAGEN/OVERIG

- ☐ Verenigen wil graag weten van de gemeente weten wat van ze wordt verwacht. Ze pakken allerlei maatschappelijke initiatieven op (o.a. samenwerking met Baalderborg). Ze willen wel meer betekenen, maar dan liever o.b.v. vraag (bestuur is nl. al heel druk). Ze zien liever een initiërende rol van de gemeente, dan een faciliterende.
- ☐ De wens van de gemeente voor meer maatschappelijk actieve verenigingen staat haaks op dat de gemeente allerlei bezuinigingen doorvoert. De bezuiniging op de sportvereniging voor 2018 is dan wel terug gedraaid, maar toch voelt het vreemd.
- ☐ Eenmaal per jaar worden de verenigingen uitgenodigd voor de begrotingsbehandeling. Qua continuïteit zouden de verenigingen liever een meerjarenbegroting bespreken/afspreken. Nu veel onzekerheid steeds over toekomst (mede i.v.m. wel/niet bezuinigingen), dat levert veel negatieve energie.

**Bijeenkomst Vroomshoop, Activiteitscentrum Het Punt
dinsdag 12/12/2017 van 20.30 – 22.00 uur**

OPMERKINGEN M.B.T. SPORTVISIE

- Waarom zet de gemeente in op sport? Wat is het hogere doel daarachter? Is het een idee om de ambitie wat te concretiseren, dan wel te verhogen? N.a.v. de cijfers van het Fit & Gezond onderzoek? Bijv. wegwerken van de achterstand t.o.v. Twente?
- Door in te zetten op kwetsbare doelgroepen, kunnen ook kosten worden bespaard.
- Aanscherpen doelgroepomschrijving en meer aandacht voor senioren in paragraaf 4.1.
- Link met positieve gezondheid leggen?
- Beschrijven welke maatschappelijke opbrengst sport kan hebben (sport als middel) – zie ook figuur in hoofdstuk 2.
- Tijdens deze avond wordt veel gesproken over 'sport'. De visie heeft wel 'bewegen' in de titel maar wellicht dat in de nota dit nog wat beter kan worden benoemd.
- Er zijn vragen over de bijlage over de verenigingsmonitor. De vraag is of deze resultaten worden gebruikt als input voor de sportvisie. In dit geval hebben 'maar' 17 gemeenten gereageerd.
- Paragraaf 4.3 – alinea 2: vragen over term 'onderhoud' of wordt hier bedoeld 'in stand-houding capaciteit? Jan bekijkt deze zin opnieuw
- Paragraaf 4.3 – alinea 3: bij vorige sportvisie jaartallen aangeven
- Blz. 15 Topsport aanpassen ????

- Hoofdstuk 5 – pagina 18 – laatste alinea: hierin wordt nog aangegeven dat er een bezuinigings-opdracht is voor 2018. Deze is onlangs opgeheven. -> financiën bekijken

INPUT VOOR UITVOERINGSPLAN

Beursvloer

Vorige week was er een innovatie avond georganiseerd in Vroomshoop. Dit heeft ook input opgeleverd m.b.t. sport en bewegen (o.a. over de multifunctionele inzet van de sport-accommodaties). Plus bijv. de wens om een sportslinger te organiseren. Welke mogelijkheden zijn er om aan te sluiten bij de beursvloer die elke twee jaar wordt georganiseerd?

Zorgverzekeraars

De fysiotherapie is betrokken bij het initiatief 'Twenterand Gezond in Beweging' ook een combinatiefunctionaris is hierbij betrokken. Hier ligt de nadruk op wat levert het op? (preventie) ipv alleen naar kosten te kijken. Gemeente Borne zet actief in op preventie. Vooral de zorgverzekeraars zijn gebaat bij preventie. Kan contact met de zorgverzekeraars nog wat opleveren? Ze zijn huiverig om te investeren in preventie (rendement daarvan op korte termijn is klein). Plus dat ze bijna niet investeren in kleine gemeenten (ook i.v.m. rendement). De 14 Twentse gemeenten hebben een regionale sportvisie opgesteld. Wordt deze week gepresenteerd in de pers. Wellicht dat vanuit deze samenwerking wel kan worden samengewerkt met de zorgverzekeraar(s) – Menzis en/of Zorgverzekeraars.

Afstemmingsoverleg per kern

Veel accommodaties worden nog niet optimaal benut. Daar liggen nog kansen voor de toekomst. Indien accommodaties multifunctioneel worden ingezet, dan moet er ook aandacht worden besteed aan wie waarvoor verantwoordelijk is, qua uitvoering maar ook financieel (bijv. bal door de ruit tijdens koersbalactiviteit bij de voetbalvereniging – wie betaalt dat?). Dit kan ook een onderwerp zijn voor de samenwerking per kern (betere samenwerking om accommodaties beter te benutten + meenemen in het nieuwe accommodatiebeleid

Vandaag zijn er maar een paar verenigingen aanwezig, dat is jammer. Kan er nog wat worden gedaan aan de PR? Gemeente heeft op diverse manieren de uitnodiging verstuurd. Het blijft lastig om iedereen te bereiken. Net als in Den Ham is er behoefte om kennis te delen en informatie uit te wisselen. Er is behoefte aan het verbinden van partijen. Hoe vind je elkaar? Hoe krijgen we meervoudige samenwerking van de grond?

Beweeg- en beleefstuin Vroomshoop

Rondom Het Punt wordt een beweeg- en beleefstuin gerealiseerd. Welke mogelijkheden zijn er om samen te werken met elkaar? Ook de ijsbaan wordt straks multifunctioneel ingezet (o.a. link met aquapark).

VRAGEN/OVERIG

- ☐ In de sportvisie wordt bij sport- en beweegstimulering gesproken over aandacht voor kwetsbare inwoners. In het nieuwe zwembad wordt echter het doelgroepen bad geschrapt. Dat strookt niet met elkaar. Het is de gewenst dat de sportvisie na vaststelling wel gebruikt gaat worden als leidraad bij het maken van beslissingen.
- ☐ Komt er na vaststelling ook budget voor de uitvoering? Er is op dit moment geen extra budget vanuit sport voor de uitvoering van de sportvisie.
- ☐ Er zijn veel dwarsverbanden te maken tussen sport en gezondheid (ook qua maatschappelijke opbrengsten). Dat behoeft aandacht van de sport- en de gezondheidsambtenaar. De onderwerpen zijn verdeeld over 2 wethouders. Heeft het nut om te lobbyen dit na de verkiezingen aan te passen.
- ☐ Welke rol is er voor Zorgsaam weggelegd als aanjager van dit proces? Hier zit ook een combinatiefunctionaris die een bijdrage kan leveren aan de uitvoering van de visie.
- ☐ Er zijn (te) weinig mensen met een gymlicentie, om te mogen lesgeven. Het is een pittige opleiding die hoge kosten met zich mee brengt. De verenigingen in de gemeente hebben onderling overleg over het verdelen van de ruimte, ivm aanwezigheid van verschillende toestellen.

**Bijeenkomst Westerhaar-Vriezenveensewijk, Kulturhus De Klaampe
woensdag 13/12/2017 van 18.30 – 20.00 uur**

OPMERKINGEN M.B.T. SPORTVISIE

- Veilig Sportklimaat (misbruik, veiligheid, VOG, vertrouwenscontactpersonen binnen de sportvereniging) mag wel wat nadrukkelijker in de visie benoemd worden.

INPUT VOOR UITVOERINGSPLAN

Dorpskamer

Sport- en beweegstimulering van kwetsbare groepen (lees: senioren). De groep wordt steeds groter en de groep wordt steeds ouder. Inzetten op groep senioren die nog thuis wonen. Veel senioren zijn eenzaam. Door te bewegen worden ze uit hun isolement gehaald. Voor TMZ is duurzame inzetbaarheid van haar medewerkers een belangrijk thema. De bewoners maar ook het personeel moeten in beweging komen (gedragsverandering). Langer zelfstandig thuiswonenden zijn een belangrijke doelgroep voor sport- en beweegstimulering. Hiervoor heeft TMZ al een dorpskamer/dagbesteding in het Kulturhus opgezet maar kan dmv samenwerking veel sterker worden ingezet. Senioren uit de wijk komen (nog) niet naar deze dorpskamer toe.

Beweeg- en beleefstuin 't Haarhuus

De Beweeg- en beleefstuin voor bewoners van 't Haarhuus wordt ontwikkeld. Dit biedt kansen voor samenwerking en verbinding. Welke rol kan de combinatiefunctionaris hierin krijgen?

Zorgoverleg

Het Zorgoverleg in Westerhaar uitbreiden met sport en bewegen

Afstemmingsoverleg per kern

Vitale sportvereniging: Actief Betrokken Club van Almelo (info bij Sportservice Overijssel als coördinator van ABC) over sport inzetten voor mensen met een achterstand tot de arbeidsmarkt (reïntegratie) is een goed voorbeeld, maar dan wel een verbinder nodig. Gezonde sportkantine, Rookvrije verenigingen etc. zijn belangrijke onderwerpen.

Combinatiefunctionarissen

Combinatiefunctionarissen in de gemeente bieden kansen voor handjes/verbinder.

Beursvloer

Beursvloer nodig om te kunnen samenwerken en verbindingen te zoeken. De beurs zo breed mogelijk opzetten met sport, welzijn en onderwijs.

Sportcongres 2018

Wellicht dat tijdens het Sportcongres in 2018 succesverhalen uit de gemeente(n) (en provincie) in workshops verteld kunnen worden ter inspiratie en dat er een beursvloer georganiseerd kan worden.

VRAGEN/OVERIG

- ☐ Er zijn cultuurverschillen tussen de kernen in noaberschap, vrijwilligersaantallen, saamhorigheid. Het is belangrijk om hier rekening mee te houden.
- ☐ Een mooi voorbeeld van samenwerking: Personeel van schoonmaakbedrijf Klaas Harms duwt de bewoners van 't Haarhuus tijdens de Wandel4Daagse van Westerhaar in ruil voor een high-tea in het restaurant van 't Haarhuus.

Bijeenkomst Vriezenveen, Gemeentehuis

Woensdag 13/12/2017 van 20.30 – 22.00 uur

OPMERKINGEN M.B.T. SPORTVISIE

- In de visie wordt gesproken over de Vitale sportvereniging: voorkeur heeft 'Vitaal sport- en beweegpark' vanwege het plan van sportpark Het Midden in Vriezenveen dat heel veel raakvlakken heeft met de sport- en beweegvisie. Een heel mooi voorbeeld van samenwerking/verbinding.
- Veiligheid benoemen.
- De waarde van de sportvereniging in beeld brengen is een grote wens van de aanwezigen. Laat zien wat het de gemeente oplevert als we sport inzetten als voorliggende voorziening.
- De sport- en beweegvisie gaat vooral over sporten, terwijl we het bij de kwetsbare doelgroepen vooral over bewegen moeten hebben. Dus graag wat meer de nadruk leggen in de visie op belang van bewegen.
- Toelichting over relatie sport en bewegen opnemen in inleiding of in apart kader
- Is het een idee om de ambitie wat te concretiseren, dan wel te verhogen? N.a.v. de cijfers van het Fit & Gezond onderzoek?
- Nadenken over verdere aanscherping doelstelling/ambitie
- Hoofdstuk 5 – discussie over de financiën. Liever titel 'voorwaardescheppend' ipv 'financiën', waarin ook de CF als verbinder moet worden benoemd.

INPUT VOOR UITVOERINGSPLAN

Sport- en beweegpark 'T Midden

Vitaal sport- en beweegpark Vriezenveen in 2018 ondersteunen door middel van het organiseren van een startbijeenkomst.

Beursvloer

Er gebeurt al heel veel bij de sportverenigingen aan maatschappelijke thema's, zoals signaleren, tegengaan van eenzaamheid, aangepast sportaanbod. Inventariseren van al die initiatieven is belangrijk. Wellicht ook in het kader van de beursvloer (vraag en aanbod inzichtelijk maken).

Vrijwilligers

Mogelijkheden Twenterand Vrijwilligers Vacature Bank beter benutten.

Combinatiefunctionarissen

Combinatiefunctionaris(sen) inzetten op concretiseren van de speerpunten en activiteiten in het uitvoeringsplan per kern.

VRAGEN/OVERIG

- ☐ Komt er na vaststelling ook budget voor de uitvoering?
- ☐ Gezamenlijke ambitie voor 2021: Sport- en beweeggemeente van het jaar!